

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In een aantal gebieden in Nederland staan de leefbaarheid en veiligheid onder druk en stapelen problemen als onveiligheid, werkloosheid, armoede, onderwijsachterstanden, woonproblematiek en een slechte gezondheid zich op. Daar is sprake van verloedering van de eenzijdige woningvoorraad en de openbare ruimte, een concentratie van kwetsbare huishoudens en beperkte investeringskracht van gemeenten, woningcorporaties en huiseigenaren om dit tegen te gaan. Vooral particulieren met een koopwoning in deze gebieden hebben beperkte mogelijkheden om hun situatie te verbeteren. In dergelijke gebieden is vaak sprake van excessen zoals hoge huurprijzen, malafide verhuurders, ondeugdelijke huisvesting van arbeidsmigranten en het ontbreken van prikkels voor (private) verhuurders om de woningen te verbeteren, omdat deze toch wel verhuurd worden. Deze kwetsbare gebieden ervaren een negatieve trend in de leefbaarheid en veiligheid ten opzichte van de rest van Nederland, waardoor er een steeds grotere tweedeling ontstaat.

2. Wie zijn betrokken?

Primair zijn dat de bewoners in de kwetsbare gebieden. Deze bewoners zijn niet in staat om alle problemen waarvoor ze gesteld staat zelfstandig op te lossen. Waar het gaat om de woonsituatie ligt er een verantwoordelijkheid voor de overheid (rijk, provincie, gemeente), maar ook voor toegelaten instellingen/woningcorporaties. Die verantwoordelijkheid leidt tot betrokkenheid.

3. Wat is het probleem?

Onder kwetsbaar gebied worden die wijken en buurten verstaan waar de leefbaarheid en veiligheid onder druk staan. Elke gemeente heeft een of meerdere kwetsbare gebieden. Dat zijn gebieden binnen een gemeente die ten opzichte van de rest van de gemeente ondergemiddeld presteren op aspecten zoals:

- Wonen: De samenstelling van woningtypen en huishoudens is volgens de gemeente kwetsbaar en het aantal verhuizingen binnen korte tijd is relatief hoog. Ook is er in de regel sprake van een ondergemiddelde woningkwaliteit.
- Veiligheid: de buurt presteert ten opzichte van de rest van de gemeente ondergemiddeld op het terrein van de veiligheid. Denk daarbij aan veiligheidsincidenten en incidenten aangaande sociale problemen in de buurt.
- Werk en inkomen: de bewoners van de buurt presteren ten opzichte van de rest van de gemeente ondergemiddeld op het terrein van werk en inkomen. Denk daarbij aan de uitkeringsafhankelijkheid van huishoudens (bijstand, ww, wijong, arbeidsongeschiktheid), langdurige bijstandsuitkering van langer dan één jaar, lager gemiddeld huishoudinkomen, huishoudens met kinderen met een inkomen tot het sociaal minimum, werklozen.
- Opleiding en jeugdhulp: de bewoners van de buurt hebben een lager dan gemiddeld opleidingsniveau en maken hoger dan gemiddeld gebruik van jeugdhulp. Denk daarbij aan het aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdhulp, het aantal voortijdige schoolverlaters of het hoogst behaalde opleidingsniveau.

4. Wat is het doel?

Deze regeling heeft tot doel om, als onderdeel van een integrale aanpak, de leefbaarheid te verbeteren en de veiligheid te bevorderen in kwetsbare gebieden, primair door woningen te herstructureren, in het bijzonder de particuliere woningvoorraad en secundair door inrichting van

de omringende openbare ruimte en realisatie van maatschappelijke voorzieningen in de nabijheid van betreffende woningen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De aard van de problematiek in de kwetsbare gebieden en de verantwoordelijkheid van de overheid op het gebied van wonen.

6. Wat is het beste instrument?

Het beste instrument is een financieel instrument waarmee de rijksoverheid gemeenten in staat stelt om woningen in kwetsbare gebieden te herstructureren, in het bijzonder de particuliere woningvoorraad, de omringende openbare ruimte in te richten en maatschappelijke voorzieningen in de nabijheid van betreffende woningen te realiseren.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Gevolgen voor burgers en bedrijven

Voor burgers zullen er in kwetsbare gebieden positieve gevolgen zijn op het vlak van leefbaarheid en veiligheid. Bedrijven hebben daar ook baat bij (gunstiger bedrijfsklimaat).

Milieueffecten

Er zijn twee vormen van impact op het milieu te voorzien. Enerzijds is er kortdurende impact op de directe leefomgeving mogelijk gedurende werkzaamheden om te komen tot herstructurering of aanpassingen in de openbare ruimte. Hiervoor geldt de reguliere bouw wet- en regelgeving. Anderzijds is een doel van dit instrument om de energieprestatie van gebouwen duurzaam te verbeteren en is dit een vereiste voor een deel van de gesubsidieerde activiteiten. Een tweede doel van de regeling, sloop/nieuwbouw waar renovatie niet het gewenste doel bereikt, leidt automatisch tot woningen met een betere energieprestatie, vanwege de strenge eisen die gelden voor nieuwbouw. Hierdoor heeft de regeling een positieve lange termijn impact op het milieu.

Budgettaire dekking

Budgettaire dekking is door het kabinet gevonden binnen de rijksbegroting.